

**Priekšlikumu un komentāru apkopojums par konsultāciju dokumentu par plānoto ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas 25,1–27,5 GHz
lietošanas tiesību izmantošanu no 2024.gada 1.janvāra**

Nr.p.k.	Konsultācijai nodotais jautājums	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem un komentāriem
1.	Elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanas perspektīvu, izmantojot ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas 25,1–27,5 GHz ¹ lietošanas tiesības.	VAS “Elektroniskie sakari”² Atbilstoši Komisijas 2019. gada 14. maija īstenošanas lēmums (ES) 2019/784, 24,25–27,5 GHz frekvenču josla ir harmonizēta tādu zemes sistēmu vajadzībām, kas Savienībā spēj nodrošināt bezvadu platjoslas elektronisko sakaru pakalpojumus. Atbilstoši RSPG viedoklim ³ 26 GHz josla Eiropā nodrošinās ultra platjoslas kapacitāti inovatīviem pakalpojumiem, veicinot jaunus biznesa modeļus.	No šobrīd sniegtajām atbildēm Regulators secina, ka ir pārāgri vērtēt iespējamo sabiedrības ieguvumu, nodrošinot elektronisko sakaru pakalpojumus, izmantojot Joslu.

¹ Turpmāk – Josla

² VAS “Elektroniskie sakari” visi izteiktie priekšlikumi un komentāri pilnā apjomā https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-01/VASES_KD_ES_par_planoto_radiofrekvencu_25%2C1_27%2C5GHz_izmantosanu_2022.pdf

³ https://rspg-spectrum.eu/wp-content/uploads/2013/05/RSPG19-007final-3rd_opinion_on_5G.pdf

		<p>SIA “Tet”⁴</p> <p>Uzskata, ka izmantojot ierobežoto radiofrekvenču spektra joslu 25,1–27,5 GHz var nodrošināt sekojošos pakalpojumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Fiksētā bezvadu piekļuve</u> (FWA), jeb liela ātruma platjoslas piekļuves nodrošināšana fiksētā vietā, uzstādot bāzes stacijas mājsaimniecību un organizāciju koncentrācijas vietās. • <u>Mobilās platjoslas piekļuves</u> nodrošināšana teritorijās ar lielo galalietotāju blīvumu, t.i., masu pasākumu vietās (gan ārtelpās, gan iekštelpās), lielveikalos, stacijās, lidostās, u.tml. • <u>Privātie tīkli</u> - rūpnieciskās teritorijas, ostas, noliktavas u.tml. <p>Bet ņemot vērā radiofrekvenču izplatīšanas specifiku, neuzskatām radiofrekvenču spektra joslu 25,1–27,5 GHz par perspektīvu nepārtraukta pārklājuma nodrošināšanai lielās teritorijās (gar autoceļiem, dzelzceļiem, utt).</p> <p>SIA “Tele2”⁵</p> <p>Uzskata, ka tuvāko gadu laikā Joslas izmantošana interneta piekļuves pakalpojuma sniegšanai būs ļoti minimāla bez būtiskas saimnieciskas nozīmes. Joslas izmantošana specifiskākiem</p>	
--	--	---	--

⁴ SIA “Tet” visi izteiktie priekšlikumi un komentāri pilnā apjomā https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-01/Tet_KD_ES_par_planoto_radiofrekvencu_25%2C1_27%2C5GHz_izmantosanu_2022.pdf

⁵ SIA “Tele2” visi izteiktie priekšlikumi un komentāri pilnā apjomā https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-01/Tele2_KD_ES_par_planoto_radiofrekvencu_25%2C1_27%2C5GHz_izmantosanu_2022.pdf

pakalpojumiem, piemēram, rūpniecības procesu automatizācijai, Latvijas Republikas teritorijā varētu būt aktuāla ne ātrāk kā 2026. gadā.

SIA “BITE Latvija”⁶

Nenoliedzami, ka perspektīvā Josla ir primāri nepieciešama tieši mobilo sakaru tīklu kapacitātes palielināšanai. Ja fiksēto sakaru tīklu gadījumā kapacitāti ir iespējams paaugstināt gan ar papildus kabeļu, gan fiksētajiem bezvadu risinājumiem, tad mobilo sakaru gadījumā papildus joslu izmantošana ir vienīgā iespēja pēc visu pieejamo tehnoloģisko uzlabojumu ieviešanas. Paredzam, ka Josla visplašāk tiks izmantota 5G mobilo sakaru pakalpojumu nodrošināšanai mazo šūnu (small cells) klāstros gan ārtelpās (piko un, iespējams, femto šūnas), gan telpās (sadalītās aktīvo antenu sistēmas – distributed Remote Antenna Units). Lai gan pilnībā to neizslēdzam, taču ievērojami zemāks īpatsvars sagaidāms Joslas pielietošanai makro un mikro bāzes stacijās fiksētās bezvadu piekļuves (FWA – Fixed Wireless Access) režīmā. Ņemot vērā sagaidāmās FWA tīkla piekļuves punktu (CPE – Customer Premises Equipment) ierīkošanas un apkalpošanas izmaksas Joslās, elektronisko sakaru pakalpojumu saņēmēju loks būs salīdzinoši mazskaitlīgs, aprobežojoties vienīgi ar biznesa klientiem. Tātad, noteicošais Joslas pielietojums prognozējams tieši Tuvas darbības piekļuves

⁶ SIA “BITE Latvija” visi izteiktie priekšlikumi un komentāri pilnā apjomā https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-01/Bite_Latvija_KD_ES_par_planoto_radiofrekvencu_25%2C1_27%2C5GHz_izmantosanu_2022.pdf

		<p>punktiem (SAWAP – Small Area Wireless Access Points), atbilstoši Eiropas savienības un Latvijas normatīvo aktu klasifikācijai. Ņemot vērā SAWAP ierīkošanai pieejamo vietu deficītu, un tai pat laikā ārkārtīgi augsto SAWAP kapacitātes potenciālu, tirgū sagaidāmi visdažādākie sadarbības modeļi gan starp mobilo tīklu operatoriem, gan arī starp mobilo un fiksēto tīklu operatoriem. Tāpēc pilnīgi noteikti uzskatām, ka Joslas lietošanas tiesību specifiskie nosacījumi 2 nekādā ziņā nedrīkstētu ierobežot infrastruktūras vai radiofrekvenču spektra kopīgu izmantošanu.</p>	
2.	<p>Joslas lietošanas tiesību elektronisko pakalpojumu sniegšanai saņemšana sākot ar 2024.gada 1.janvāri vai, ņemot vērā nepieciešamās radioaparātūras prognozējamo pieejamību un prognozēto elektronisko pakalpojumu pieprasījumu Joslā – sākot ar vēlāku laiku.</p>	<p>VAS “Elektroniskie sakari”</p> <p>Jāņem vērā Eiropas Savienībā izvirzītie 5G savienojamības mērķi kā arī citi apstākļi, kas minēti jautājumā.</p> <p>SIA “Tet”</p> <p>Ņemot vērā, ka pašlaik vēl notiek platjoslas termināļu, kuri atbalsta tikai FR2 5G joslas (bez FR1 5G joslām), ieskaitot tā saukto K-Band vai n258 joslu (kurā ietilpst arī radiofrekvenču spektra josla 25,1 – 27,5 GHz), standartizēšana un tiem nepieciešamo mikročipu izstrāde, neredzam nepieciešamību saņemt lietošanas tiesības elektronisko pakalpojumu sniegšanai un izmantot šo radiofrekvenču joslu jau no 2024.gada 1. janvāra. Tiek prognozēts, ka nepieciešamas iekārtas (platjoslas termināļi) varētu nonākt komersantu rīcībā un būt komerciāli pieejami tikai 2024.gada otrajā pusē. No 2024.gada 1.janvāra šo radiofrekvenču joslu pilnvērtīgi varēs izmantot</p>	<p>Regulators piekrīt konsultāciju dalībnieku paustajiem viedokļiem. No šobrīd sniegtajām atbildēm Regulators secina, ka nav lietderīgi pēc Regulatora iniciatīvas organizēt Joslas lietošanas tiesību piešķiršanu elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai no 2024.gada 1.janvāra, bet šādas nepieciešamības rašanās gadījumā ieinteresētajai personai ir tiesības Regulatoram pieprasīt Joslas lietošanas tiesības, norādot laiku, no kura lietošanas tiesību plānots izmantot (2024.gada 1.janvāris vai vēlāk). Tādējādi nepieciešamību saņemt Joslas lietošanas tiesības, to izmantošanu sākot no 2024.gada 1.janvāra, var noteikt pieprasījums. Šobrīd šādas nepieciešamības nav.</p> <p>Regulators, izsludinot izsoli vai konkursu, ņems vērā arī citu potenciālo izsoles vai konkursa dalībnieku interesi par termiņu, no kura Joslas lietošanas tiesības ir lietderīgi piešķirt. Regulators piekrīt “Latvijas Mobilais telefons” SIA izteiktajam viedoklim, ka Joslas lietošana no 2024.gada 1.janvāra būtu visefektīvākais veids šā resursa izmantošanai, bet, ņemot vērā izteiktos viedokļus, ka elektronisko sakaru komersanti nesaskata iespējas šo resursu lietot, sākot ar šo</p>

tikai mobilo tīklu operatori, jo to darbības nodrošināšanai ir nepieciešama papildu radiofrekvenču spektra josla FR1 diapazonā. Ņemot vērā iepriekšminēto, vēlamies ierosināt vēlreiz izvērtēt un mainīt Konsultāciju dokumentā minēto datumu (2024.gada 1.janvāris) uz vēlāku, piemēram - 2024.gada 1.oktobri vai 2025.gada 1.janvāri.

“Latvijas Mobilais telefons” SIA⁷

No radiofrekvenču efektīvas izmantošanas viedokļa būtu lietderīgi uzsākt minētās joslas izmantošanu mobilo dienestu vajadzībām no 2024.gada 1.janvāra, pretējā gadījumā minētā radiofrekvenču spektra josla netiks izmantota vispār. Pievienojas Konsultāciju dokumentā norādītajām bažām, ka nepieciešamā radioaparātūra radiofrekvenču spektra josla 25,1–27,5 GHz izmantošanai, kā arī sakaru pakalpojumu un risinājumu attīstība šajās joslās notiks vēlāk.

SIA “Tele2”

Uzskata, ka neredz nepieciešamību saņemt Joslas lietošanas tiesības elektronisko pakalpojumu sniegšanai sākot ar 2024. gada 1. janvāri. Uzskata, ka Joslas lietošanas tiesības elektronisko pakalpojumu sniegšanai piešķiramas ne agrāk kā 2026. gada 1. janvāri, ja vien straujā nozares attīstība neveicinās reālu pieprasījumu pēc

termiņu, sasteigta Joslas lietošanas tiesību piešķiršana nav lietderīga.

⁷ “Latvijas Mobilais Telefons” SIA visi izteiktie priekšlikumi un komentāri pilnā apjomā https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-01/LMT_KD_ES_par_planoto_radiofrekvencu_25%2C1_27%2C5GHz_izmantosanu_2022.pdf

pakalpojumiem, kuru sniegšanu elektronisko sakaru komersanti varētu nodrošināt, izmantojot Joslu.

SIA “BITE Latvija”

Uzskatām, ka Joslas lietošanas tiesību piešķiršana no 2024. gada 1. janvāra nav lietderīga. Prognozējam, ka pieprasījums pēc elektronisko sakaru pakalpojumiem, izmantojot Joslu, ir sagaidāms ne agrāk kā 2026. – 2027. gadā. Neskatoties uz to, ka tīkla iekārtas Joslas izmantošanai tirgū jau kļūst pieejamas, tomēr ir jāņem vērā, ka vismaz tuvākos trīs gadus mobilo sakaru operatoru prioritāte 5G tīklu un pakalpojumu ieviešanā ir piešķirto radiofrekvenču spektra resursu 700MHz un 3,5GHz diapazonos apgūšana. Tāpat arī aktuāla būs pāreja no 3G/4G uz 5G tehnoloģiju, kas rezultātā var apmierināt nepieciešamo mobilo tīklu kapacitāti tuvākos 3 gadus. Šie procesi ir saistīti ar ievērojamām investīcijām, darba spēka un laika resursiem. Ja 2024.gadā elektronisko sakaru komersantiem paralēli būs jāuzsāk vēl arī tīklu/pakalpojumu izvēršana un attīstība, izmantojot Joslu, tas, visdrīzāk, radīs ievērojamu papildu slogu un negatīvi ietekmēs 5G izvēršanas tempu pārējās frekvenču joslās. Tāpēc sakaru tīklu un pakalpojumu attīstība, izmantojot Joslu, pat ja tās lietošanas tiesības tiks piešķirtas 2024.gadā, vēl kādu laiku reāli nenotiks. Vienlaicīgi elektronisko sakaru komersanti būs spiesti veikt maksājumus VAS “Elektroniskie sakari” par elektromagnētiskās saderības nodrošināšanas

	<p>pakalpojumiem radiofrekvenču spektra Joslā ilgi pirms tās izmantošana sāks dot ieņēmumus no pakalpojumu sniegšanas. Tādējādi, piešķirot Joslas lietošanas tiesības jau 2024.gadā, tiks radīts arī nelietderīgas finanšu līdzekļu izmantošanas risks. Svarīgs apstāklis ir pasaulē valdošā ģeopolitiskā situācija. Atgādinām, ka atbilstoši Nacionālajam radiofrekvenču plānam (NRFP), daļa Joslas ir iedalīta kopīgai izmantošanai starp civilajām un aizsardzības sakaru sistēmām. Tagad ir neiespējami prognozēt kā var mainīties aizsardzības sakaru sistēmu lietotāju vajadzības attiecībā uz Joslas izmantošanu pārskatāmā nākotnē. Turklāt, vēl nav izstrādāti arī tehniskie nosacījumi vai ierobežojumi, kas būs jāievēro civilajiem Joslas lietotājiem attiecībā pret aizsardzības sistēmām šajā Joslā. Tāpēc BITE uzskata, ka optimāli būtu uzsākt Joslas lietošanas tiesību piešķiršanas procedūru ne agrāk kā 2025.-2026.gadā. Joslas komerciāla izmantošana varētu tikt uzsākta 2026.-2027.gadā. Ieteicams atgriezties pie šī jautājuma apspriešanas 2024./2025.gadā, lai saprastu, vai Joslas lietošanas 3 tiesību piešķiršanas process būtu jāpaātrina vai jāatliek, atkarībā no aktuālās situācijas tirgū un nozarē. Tomēr, ja kāds elektronisko sakaru komersants izsaka vēlmi iegūt Joslas lietošanas tiesības agrāk par 2025.gadu, tad lietošanas tiesību piešķiršanas process varētu tikt iniciēts arī agrāk, bet tādā apjomā, kas nodrošina Joslas lietošanas tiesību piešķiršanu arī vēlāk, kad tās kļūs nepieciešamas citiem mobilo sakaru operatoriem. Ņemot vērā tehnoloģiju straujo attīstību, būtu ieteicams paredzēt noteiktu Joslas</p>	
--	--	--

		daļu dažādu tehnisko risinājumu un inovāciju testēšanai, kas ļautu pārlicināties par to dzīvotspēju arī pirms Joslas lietošanas tiesību piešķiršanas.	
3.	3) vai ir lietderīgi, ka izsole tiktu izsludināta pēc Regulatora iniciatīvas, vai lietderīgāk ir, ka Regulators izsludinās izsoli ne ātrāk kā pēc elektronisko sakaru komersanta pieprasījuma saņemšanas.	<p>VAS “Elektroniskie sakari”</p> <p>Atbilstoši Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa 54. pantā⁸ noteiktajam, nolūkā veicināt 5G izvēršanu, Latvijā līdz 2020. gada 31. decembrim tika paredzēta iespēja IMT vajadzībām izmantot vismaz 1 GHz 26 GHz frekvenču joslā.</p> <p>Līdz šim pieprasījums pēc radiofrekvenču resursiem IMT vajadzībām atvēlētajā 1 GHz joslā ir samērā mazs (tika izsniegtas atsevišķas īstermiņa lietošanas atļaujas).</p> <p>Optimālāk būtu izsolīt joslu tad, kad komerciālai izmantošanai ir pieejama radioaparātūra 26 GHz joslā, kas nodrošinātu ultra platjoslas kapacitātes pakalpojumu piedāvāšanas iespējas lietotājiem, kā arī interesi operatoriem komerciāli strādāt 26 GHz joslā. Izsolot joslu, neņemot vērā faktisko aparātūras pieejamību, var novest pie neefektīvas radiofrekvenču joslas izmantošanas.</p> <p>SIA “Tet”</p> <p>Uzskata, ka racionālāk un lietderīgāk būtu izsludināt izsoli nevis pēc Regulatora iniciatīvas, bet pēc nepieciešamības, t.i. ne ātrāk kā pēc elektronisko sakaru komersanta pieprasījuma saņemšanas. Tas nodrošinātu ierobežotu</p>	<p>No šobrīd sniegtajām atbildēm Regulators secina, ka izsoli vai konkursu ir lietderīgi organizēt pēc pieprasījuma Joslas lietošanas tiesību piešķiršanai saņemšanas. Nav lietderīgi, ka izsole tiktu izsludināta pēc Regulatora iniciatīvas.</p> <p>Turklāt sagaidāms, ka tieši elektronisko sakaru komersanta pieprasījums Joslas lietošanas tiesību piešķiršanai būs indikators tam, kad elektronisko sakaru komersanti ir gatavi Joslas faktiskai izmantošanai.</p> <p>Lai īstenotu Elektronisko sakaru likuma 2.panta 5.punktā noteikto mērķi nodrošināt radiofrekvenču spektra racionālu un efektīvu izmantošanu elektronisko sakaru nozarē, un, ņemot vērā Regulatora iepriekšējo praksi, lietderīgāk ir rīkot izsoli, nevis konkursu. Rīkojot izsoli, komersants izteiks cenu piedāvājumu, par kādu ir gatavs iegūt radiofrekvenču spektra lietošanas tiesības elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai. Līdz ar to izsoles uzvarētājs būs ieinteresēts pēc iespējas racionālāk un efektīvāk izmantot iegūtās radiofrekvenču spektra lietošanas tiesības. Jautājums, vai ir lietderīgāk rīkot izsoli vai konkursu, tiks izvērtēts, gatavojot lēmuma projektu par izsoles izsludināšanu, un šis lēmuma projekts saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 11.panta pirmās daļas 4.punktu ir obligāti apspriežams publiskās konsultācijās.</p>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L1972&from=EN>

radiofrekvenču resursu racionālu un efektīvu izmantošanu.

“Latvijas Mobilais telefons” SIA

Izsole ir organizējama pēc attiecīga elektronisko sakaru komersanta pieteikuma saņemšanas.

SIA “Tele2”

Joslas izsoles priekšnoteikumus nosaka attiecīgais regulējums, tomēr uzskata, ka nav pamata izsoli organizēt pēc Regulatora iniciatīvas, jo tam trūkst nepieciešamo saimniecisko priekšnoteikumu, ņemot vērā radiotīkla aparatūras un galiekārtu pieejamību, kā arī reālu pieprasījumu pēc elektroniskajiem pakalpojumiem Joslā.

SIA “BITE Latvija”

Kā noteicošo Joslas pielietojumu BITE saskata 5G Tuvas darbības piekļuves punktus jeb SAWAP. Lai veicinātu SAWAP tīklu plašu izvēršanu, jaunie Eiropas Savienības un tās dalībvalstu, ieskaitot Latviju, tiesību akti paredz vienkāršotu un vismazāk ierobežojošu regulēšanas režīmu. Tāpēc uzskatām, ka šī pieeja būtu jāpiemēro arī Joslas lietošanas tiesību piešķiršanas procedūrai, šajā gadījumā izmantojot nevis izsoli, bet alternatīvu pretendentu atlases jeb lietošanas tiesību piešķiršanas procedūru, piemēram konkursu, ar mazāku finansiālu ietekmi uz operatoru izmaksām. Attiecībā uz “starta šāvienu” procedūras izsludināšanai, BITE uzskata, ka tieši tirgus pieprasījums nevis Regulatora lēmums visobjektīvāk raksturo laika ietvaru, kurā faktiski

		<p>kļūst nepieciešamas kādas ierobežoto radiofrekvenču joslas. Tāpēc lietderīgāk ir sagaidīt elektronisko sakaru komersantu pieprasījumu Joslas lietošanas tiesību piešķiršanai.</p>	
4.	<p>7) Vai saredzat citus apsvērumus, kas Regulatoram jāņem vērā, piešķirot ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas 25,1–27,5 GHz lietošanas tiesības</p>	<p>VAS “Elektroniskie sakari” Papildus informē, ka CEPT (Eiropas pasta telesakaru konference) turpinās darbs pie ECC (Elektronisko sakaru komiteja) rekomendācijas 26 GHz joslā izstrādes, kurā tiks ietverti tehniskie nosacījumi, kas būs par pamatu starpvalstu vienošanos izstrādei un atbilstošu tehnisko nosacījumu noteikšanai, izsniedzot radiofrekvences piešķiruma atļaujas</p> <p>SIA “Tet” Uzskatām, ka izsludinot izsoli, sākumcena ir jābūt ekonomiski pamatotai atbilstoši piešķiramo radiofrekvenču spektra apjomam un izmantošanas nosacījumiem, kā arī nosakot sākumcenu ir jāņem vērā teritorijas lielums, kurā tiks piešķirtas un izmantotas lietošanas tiesības. Papildus vēlamies ierosināt izvērtēt un (ja nepieciešams) veikt atbilstošas darbības no Regulatora puses, lai veicinātu pieprasījumu/projektu izskatīšanas un saskaņošanas (uzstādīšanai, pagaidu lietošanai vai reģistrēšanai) termiņu un kārtības grozījumus, padarot šos procesus ātrākus un vienkāršākus.</p>	<p>SIA “Tet” izteiktais viedoklis ir apspriežams jautājums publiskajā konsultācijā par konkrētās izsoles izsludināšanu, kas saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 11.panta pirmās daļas 4.punktu ir obligāta. Netika izteikti citi apsvērumi kas Regulatoram savas kompetences ietvaros šobrīd jāņem vērā, plānojot Joslas lietošanas tiesību piešķiršanas gaitu.</p>

5.	<p>4) Uz cik platu ierobežotu radiofrekvenču spektra joslu un kādā teritorijā (vietējā, reģionālā vai nacionālā) ir piešķiramas lietošanas tiesības.</p>	<p>VAS “Elektroniskie sakari” Saskaņā ar ECC lēmumu (18)063 vienā elektronisko sakaru tīklā būtu nepieciešams vismaz 800 MHz nepārtraukts radiofrekvenču bloks, lai pilnībā izmantotu 5G tehnoloģijas sniegtās iespējas. Racionālāka radiofrekvenču spektra izmantošana ir gadījumā, kad nacionālā mērogā radiofrekvenču joslas bloku izmanto viens elektronisko sakaru tīkls. Vēršam uzmanību, ka efektīvas radiofrekvenču spektra izmantošanas nolūkos ir jāņem vērā elektronisko sakaru tīklu sinhronizācijas prasība atbilstoši 2023. gada 10. janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr. 3 “Nacionālais radiofrekvenču plāns” noteiktajam (radiosaskarne LM-26G-1) SIA “Tet” Ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas 25,1–27,5 GHz lietošanas tiesības ir piešķiramas reģionālā teritorijā, jo šis radiofrekvenču spektrs, kura normālai uztveršanai nepieciešama tiešā redzamība starp termināli un bāzes staciju, nav piemērots nepārtraukta pārklājuma nodrošināšanai nacionālā līmenī. “Latvijas Mobilais telefons” SIA Uzskata, ka minimālais izolāmās joslas platums būtu nosakāms – 800MHz, lietošanas tiesības piešķirot visā Latvijas teritorijā. SIA “Tele2”</p>	<p>Izteiktais kopīgais viedoklis ir, ka vienā elektronisko sakaru tīklā Joslās būtu nepieciešams vismaz 800 MHz nepārtraukts radiofrekvenču bloks. Vairākumam no publiskās konsultācijas dalībniekiem ir viedoklis, ka Joslas lietošanas tiesības katram elektronisko sakaru komersantam būtu jāpiešķir visā Latvijas Republikas teritorijā, un Regulators atbalsta šo viedokli. Regulators nepiekrīt SIA “Tet” izteiktajam viedoklim, ka Joslas lietošanas tiesības ir piešķiramas reģionālā teritorijā. Regulators ņem vērā citu ieinteresēto personu paustajos viedokļos izteiktos apsvērumus par Joslas lietošanas efektivitāti tieši nacionālā aptveramībā. Regulators ņem vērā, ka Ministru kabineta 2023.gada 10.janvāra noteikumu Nr.3 “Nacionālais radiofrekvenču plāns” (turpmāk – Radiofrekvenču plāns)⁹ 2.pielikuma “Radiosaskarnes” 49.punkts “LM-26G-2” nosaka Joslām blakus esošas joslas 24,25–25,1 GHz¹⁰ izmantošanas parametrus privātajiem elektronisko sakaru tīkliem, un šie parametri tehniski ir tādi paši kā Joslām. Radiofrekvenču spektra lietošanas tiesības lietošanai privātajos elektronisko sakaru tīklos nacionālai vai reģionālai, vai lokālai aptveramībai ir iespējams nepastarpināti saņemt VAS “Elektroniskie sakari”. Regulatora ieskatā, Privātās joslas ir piemērotas tieši lokālas vai reģionālas aptveramības privātu elektronisko sakaru tīklu izveidei, bet elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai ir jānodrošina nesadrumstalota Joslas lietošana. Elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem ir tiesības Privātās joslas lietotājiem sniegt, piemēram, tādu pakalpojumu kā privātā elektronisko sakaru tīkla izveide vai uzturēšana.</p>
----	--	---	--

⁹ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/338729-nacionalais-radiofrekvencu-plans>

¹⁰ Turpmāk tekstā “joslas 24,25–25,1 GHz” – Privātās joslas

Uzskata, ka katram mobilo sakaru operatoram būtu jānodod iespēja iegūt Joslas lietošanas tiesības nacionālā mērogā uz 800 MHz platu joslu.

SIA “BITE Latvija”

BITE uzskata, ka Joslas lietošanas tiesības būtu piešķiramas nacionālā mērogā, t.i., visā Latvijas teritorijā. Ņemot vērā, ka kopējais Joslas apjoms ir 2400MHz un tā ir primāri nepieciešama mobilo sakaru operatoriem, tad lietošanas tiesības būtu piešķiramas 800MHz apjomā katram no trīs lielākajiem mobilo sakaru operatoriem. Lietošanas tiesību piešķiršana nacionālā mērogā sniegs vislielāko elastību mobilo sakaru operatoriem operatīvi reaģēt uz tirgus pieprasījumu, nodrošinot Joslas izmantošanu tieši tur un tieši tad, kur un kad tas ir nepieciešams. Jebkura pat visefektīvākā administratīvā procedūra, tai skaitā lietošanas tiesību piešķiršana, aizņem zināmu laiku, resursus un aizkavē tirgus pieprasījuma apmierināšanu. Tāpēc lietošanas tiesību piešķiršana vietējam vai reģionālam līmenim būs mazāk efektīva nekā nacionālā. Lietošanas tiesību piešķiršanai vietējā vai reģionālā līmenī nepieciešams ne tikai precīzs šo teritoriju robežu definējums, bet lietošanas tiesību pretendentiem pastāv risks neiegūt lietošanas tiesības kādā no teritorijām. Joslas sadalīšana vairāk nekā trīs blokos, kas mazāki par 800MHz un, ja tie vēl tiks izkliedēti arī vietējā vai reģionālā līmenī, radīs tīklu fragmentāciju un zināmus efektīvās tīkla kapacitātes zudumus un citu parametru pasliktināšanos (piem., latentums), ņemot vērā SAWAP izvietojuma blīvumu un

		nepieciešamību sinhronizēt tīklus starp komersantiem.	
6.	5) Vai ir nepieciešams noteikt specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, piemēram, pienākumu ar vienlīdzīgiem nosacījumiem dot tiesības visiem Latvijas Republikā reģistrētajiem elektronisko sakaru komersantiem kopīgi izmantot elektronisko sakaru komersantam piešķirtās lietošanas tiesības šajā ierobežotajā radiofrekvenču spektra joslā kādā konkrētā teritorijā	<p>SIA “Tet” Jā, ir nepieciešams noteikt specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, lai izvairītos no situācijas, kad izsolē iegūstot radiofrekvenču spektru lielā apjomā (un samazinot iespēju iegūt šo resursu citiem elektronisko sakaru komersantiem), bet izmantojot to tikai daļēji, tiek bremzēta konkurence un iespēja patērētājiem saņemt pakalpojumus no vairākiem elektronisko sakaru komersantiem. Elektronisko sakaru komersantiem jādod arī tiesības kopīgi izmantot piešķirtās lietošanas tiesības šajā ierobežotajā radiofrekvenču spektra joslā kādā konkrētā teritorijā (piemēram, arī nodrošinot elektronisko sakaru komersantiem tiesības pieprasīt un iegūt savā rīcībā atsaistītu piekļuvi datu plūsmai). Tas nodrošinātu ierobežoto radiofrekvenču resursu un piešķirto lietošanas tiesību izmantošanas efektivitāti.</p> <p>“Latvijas Mobilais telefons” SIA Joslā būtu saglabājams “infrastruktūras konkurences” veicināšanas mērķis, neparedzot nekādus joslu koplietošanas pienākumus .</p> <p>SIA “Tele2” Neuzskata par nepieciešamu noteikt tādas specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, kas paredzētu pienākumu ar vienlīdzīgiem</p>	Ņemot vērā izteiktos pretrunīgos viedokļus un šā dokumenta 3.punktu, nav lietderīgi Regulatoram šobrīd vispārināt uz šo jautājumu sniegtās atbildes. Jautājums par nepieciešamību noteikt specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus tiks nodots publiskajā konsultācijā par konkrētās izsoles vai konkursa izsludināšanu, ņemot vērā attiecīgo ierobežotas joslas lietošanas tiesību pieprasījumu un citus konkrētā brīža apstākļus.

		<p>nosacījumiem dot tiesības visiem Latvijas Republikā reģistrētajiem elektronisko sakaru komersantiem kopīgi izmantot elektronisko sakaru komersantam piešķirtās lietošanas tiesības šajā ierobežotajā radiofrekvenču spektra joslā kādā konkrētā teritorijā.</p> <p>SIA “BITE Latvija” Kā zināms, mobilo sakaru tirgus segmentā valda sīva konkurence un daudzos jautājumos notiek pietiekami efektīva tirgus pašregulācija. Tāpēc nesaskatām nepieciešamību pēc šādu pienākumu iekļaušanas specifiskos lietošanas tiesību nosacījumos. Taču pilnīgi noteikti BITE uzskata, ka jebkāda veida kopīga izmantošana (infrastruktūras un radiofrekvenču spektra) vai pat radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību tālāk nodošana nedrīkst būt ierobežota radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību specifiskajos nosacījumos vai jebkur citviet, jo tas ir uz nākotni vērsts veids, kā paaugstināt radiofrekvenču spektra izmantošanas un izmaksu efektivitāti.</p>	
7.	6) Vai Regulatoram lietderīgāk ir izsludināt izsoli uz visu ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas platumu visā Latvijas Republikas teritorijā vai lietderīgāk ir izsludināt izsoles pakāpeniski saskaņā ar elektronisko sakaru komersantu pieprasījumā norādītajām teritorijām un ierobežotas	<p>VAS “Elektroniskie sakari” No racionāla radiofrekvenču spektra izmantošanas viedokļa, kā arī lai veicinātu Eiropas 5G savietojamības mērķu sasniegšanu ar plašāku pakalpojumu klāsta pieejamību, VAS ES ieskatā lietderīgi būtu izsolīt 25,1–27,5 GHz joslā 3 frekvenču blokus pa 800 MHz lietošanai visā Latvijas teritorijā.</p> <p>SIA “Tet”</p>	Izteiktais kopīgais viedoklis ir, ka vienā elektronisko sakaru tīklā katram lietotājam būtu nepieciešams vismaz 800 MHz nepārtraukts radiofrekvenču bloks Joslā. Regulators piekrīt SIA “Tet” un SIA “BITE Latvija” izteiktajam viedoklim, ka Joslas lietošanas tiesības piešķiramas pakāpeniski, izskatot katru pieprasījumu par Joslas lietošanas tiesībām laikā, kad pieprasījums iesniegts, jo, iespējams, ka pieprasījuma iesniegšanas brīdī var nebūt citu personu vēlmes Joslu lietot, sākot ar pieprasījumā minēto termiņu. Saskaņā ar saņemto pieprasījumu Regulatoram būs jāsaņemto lēmuma projekts par

<p>radiofrekvenču spektra joslas platumu.</p>	<p>Lai izvairītos no situācijas, kad kāds elektronisko sakaru komersants iegūst lietošanas tiesības būtiskai radiofrekvenču spektra daļai, bet vēlāk izmanto to tikai daļēji, tādējādi bremzējot konkurenci, lietderīgāk būtu izsludināt izsoli pakāpeniski, saskaņā ar elektronisko sakaru komersantu pieprasījumā norādītajām teritorijām un ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas platumu, nevis uzreiz uz visu ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas platumu visā Latvijas Republikas teritorijā.</p> <p>“Latvijas Mobilais telefons” SIA Uzskata, ka Joslas lietošanas tiesības piešķiramas visā Latvijas Republikas teritorijā.</p> <p>SIA “Tele2” Kā norādīts atbildē uz 4. jautājumu, uzskatām, ka izsoli lietderīgāk ir organizēt uz ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas lietošanas tiesībām, kas sadalītas 3 lotēs, no kurām katra ir vismaz 800 MHz plata un ir nodalīta nepārtrauktā radiofrekvenču spektra joslā visā Latvijas Republikas teritorijā</p> <p>SIA “BITE Latvija” Kā jau norādījām iepriekš, Joslas izsole nav vispiemērotākā procedūra, lai ātrāk un efektīvāk uzsāktu Joslas izmantošanu, tās vietā lietderīgāk būtu piemērot vienkāršotu atlases procedūru, piemēram, konkursu, kas vairāk atbilstu Eiropas</p>	<p>konkrētās izsoles vai konkursa izsludināšanu un jāveic publiskā konsultācija par plānoto izsoli vai konkursu un plānotajiem piemērojamiem nosacījumiem¹¹. Šo konsultāciju rezultātā var tikt pieņemts lēmums par izsoles vai konkursa izsludināšanu arī vairāk par vienu izsoles vai konkursa priekšmetu.</p>
---	--	---

¹¹ [Elektronisko sakaru likuma 46.panta ceturtā daļa.](#)

		<p>savienības nostājai par vienkāršotu regulēšanas režīmu SAWAP tīklu izvēršanas veicināšanai. 5 BITE ieskatā, 800MHz josla katram mobilo sakaru operatoram visā Latvijas teritorijā ir optimāls lietošanas tiesību priekšmets. Ja lietošanas tiesību piešķiršana notiek pēc Regulatora iniciatīvas ar nozari saskaņotā laikā, lietošanas tiesību priekšmetam būtu jāietver visu Joslas platumu visā Latvijas teritorijā, t.i., trīs 800MHz joslas visā Latvijā. Ja lietošanas tiesību piešķiršana notiek pēc mobilo sakaru operatora pieprasījuma, tad lietošanas tiesību priekšmetam būtu jāietver 800MHz visā Latvijas teritorijā. Kā minējam atbildē uz 4. jautājumu, sadrumstalošana šaurākās frekvenču joslās vai teritorijās nebūtu ieteicama, jo novedīs pie tīklu fragmentācijas ar noteiktiem efektīvās tīkla kapacitātes zudumiem un citu parametru pasliktināšanos (piem., latentums), ņemot vērā SAWAP izvietojuma blīvumu un nepieciešamību sinhronizēt tīklus starp komersantiem.</p>	
8.		<p>Viasat, Inc.¹² Viasat encourages the PSRC¹³ to follow the global trends and ensure end users in Latvia receive the benefits of satellite-powered broadband services in the 28 GHz band and terrestrial IMT/5G services in the 26 GHz band (as well as the numerous other bands that are available). These actions are consistent with the CEPT 5G Roadmap, preserve the 28 GHz band for satellite-powered broadband</p>	<p>Šie ir izteiktie viedokļi saistībā ar elektromagnētiskās saderības jautājumiem un var būt izmantojami VAS “Elektroniskie sakari” darbā.</p>

¹² Viasat, Inc visi izteiktie priekšlikumi un komentāri pilnā apjomā https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/2023-01/Viasat_KD_ES_par_planoto_radiofrekvencu_25%2C1_27%2C5GHz_izmantosanu_2022.pdf

¹³ Izteiktā viedokļa ietvaros PSRC ir Regulatora nosaukuma saīsinājums

		services, and allow the ITU's WRC-19 terrestrial IMT/5G decision to pave the way for terrestrial IMT/5G across the 26 GHz band..	
--	--	--	--

VAS "Elektroniskie sakari"

Papildus informējam, ka CEPT (Eiropas pasta telesakaru konference) turpinās darbs pie ECC (Elektronisko sakaru komiteja) rekomendācijas 26 GHz joslā izstrādes, kurā tiks ietverti tehniskie nosacījumi, kas būs par pamatu starpvalstu vienošanos izstrādei un atbilstošu tehnisko nosacījumu noteikšanai, izsniedzot radiofrekvences piešķiruma atļaujas.

Garkājis, 67097238

Alnis.Garkajis@sprk.gov.lv